

Statens vegvesen

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/telefon:
Knut Wilberg / 91199158

Vår referanse:
20/189397-2

Deres referanse:

Vår dato:
21.04.2021

Omlegging av takst- og rabattstruktur på strekningen E39 Svevatjørn – Rådal i Vestland fylke

Det vises til stortingsbehandlingen av Prop. 134 S (2013–2014)/ Innst. 37 S (2014–2015) E39 Svevatjørn – Rådal. Vegdirektoratet legger med dette fram et nytt takstopplegg for bompengeprojektet i tråd med ny standard ved bompengerekkering i Norge, jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2015–2016).

Bakgrunn

Hensikten med omleggingen lagt frem i i Prop. 1 S Tillegg 2 (2015–2016) hvor man har et mål om å redusere driftskostnadene og å bedre brukervennligheten for sektoren som helhet. I det nye systemet legges det opp til en standardisering av rabatter og fjerning av lokale særordninger. I prosjekter som er lagt fram for Stortinget etter 06.11.15, er rabattene fastsatt i tråd med det nye systemet. For prosjekter som er behandlet i Stortinget før dette tidspunktet, betinger omleggingen til det nye rabattsystemet lokalpolitisk tilslutning. Statens vegvesen har fått i oppdrag fra Samferdselsdepartementet å sørge for omlegging av rabattsystemet i igangsatte prosjekter. Tidligere Region vest i Statens vegvesen hadde i utgangspunktet oppdraget med omlegging av takstopplegget for ovennevnte prosjekt. Planen var å legge fram et forslag om omlegging før oppstart innkreving på strekningen. Som følge av omorganiseringen av Statens vegvesen og regionreformen har ansvaret for dette nå tilfalt Statens vegvesen Vegdirektoratet.

For å oppnå en av effektiviseringsgevinstene ved 5 regionale bompengeselskap, er det av stor betydning at alle prosjektene/bompengeselskapene under det regionale selskapet har samme takst- og rabattstruktur. Dette er ikke minst viktig for å kunne gjennomføre regjeringens beslutning om egne privatrettslige utstedereselskaper som avtalepart mot bilistene. De fem regionale bompengeselskapene har dispensasjon etter utstederforskriften til inngå brukeravtaler og utstede brikker til og med 31.12.21. Etter det tidspunktet må all

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

utstedervirksomhet i bompengeselskapene avvikles, evt. overdras til selvstendige privatrettslige utstederselskaper. Nytt sentralsystem for bompengeinnkrevingen vil om relativt kort tid bli satt i drift. Dette systemet er utviklet i tråd med regjeringens bompengereform og er tilpasset det nye takst- og rabattsystemet.

Kriteriene for nytt takst- og rabattsystem er beskrevet i Prop. 1 S Tillegg 2 (2015–2016), samt i Samferdselsdepartementets brev av 15.04.2016 og 25.05.2016 til Vegdirektoratet. Som det er vist til innledningsvis er takst- og rabattopplegget i bompengeprojekter lagt frem for Stortinget etter 06.11.15 i tråd med de nye bestemmelsene. I prosjekter vedtatt før dette tidspunktet må det gjøres noen tilpasninger for å etterkomme de nye kriteriene.

Ny inndeling av takstgrupper ble innført den 4. april 2016 for alle bompengeprojekter i Norge. De nye takstgruppene er takstgruppe 1 (kjøretøy under 3500 kr og alle personbiler, uavhengig av vekt, som er registrert i kjøretøygruppe M1) og takstgruppe 2 (kjøretøy med tillatt totalvekt fra og med 3501 kg med unntak av personbiler i kjøretøykategori M1 i Autosys).

Det nye takst- og rabattsystemet innebærer for øvrig følgende endringer:

- Innføringen av et standardisert rabattsystem innebærer at tilleggsavtaler for å oppnå lokal rabatt avvikles.
- Den generelle brikkerabatten økes fra 10 til 20 pst. for takstgruppe 1.
- Ingen brikkerabatt for takstgruppe 2. (Hovedformålet med dagens rabatt er å gi insentiv til å bruke brikke. Med innføring av obligatorisk brikke falt hensikten med rabatter overfor denne gruppen bort.)
- For å jevne ut at det det i enkelte innkrevingsopplegg kan påløpe urimelig høy økonomisk belastning for enkelte grupper bilister, kan timesregel og/eller passeringstak benyttes innenfor rammen av departementets fastsatte prinsipper. Som hovedregel er disse rabattene forbeholdt bomringer.

Ved stortingsbehandlingen av Prop 87 S (2017–2018)/Innst. 380 S (2017–2018) ble tidligere fritak for el-biler og hydrogenkjøretøy fjernet. I stedet ble det innført en ordning med at det lokalpolitisk kan besluttes en rabatt for nullutslippskjøretøy (elbiler og hydrogenkjøretøy) på mellom 50 og 100 pst. Det ble samtidig lagt til grunn en standardrabatt på 50 pst. for nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 og 100 pst. for nullutslippskjøretøy i takstgruppe 2 om ikke lokale myndigheter ble enige om andre rabattsatser innenfor gitte ramme.

Status for bompengeselskapets økonomi:

Bompengeselskapet Ferde AS er ansvarlig for innkreving på strekningen. For ordens skyld oppgis i det følgende de siste nøkkeltallene for selskapets drift av prosjektet.

Nøkkeltall fra 2020:

Driftskostnader ekskl. avskrivninger	659 755 kr
Langsiktig gjeld (løpende kroner)	3 178 000 000 kr
Vektet effektivt lånerente pr. 31.12.2020	1,08 pst

Forventet oppstart innkreving	2022
-------------------------------	------

Kort beskrivelse av dagens opplegg

E39 Sveгатjørn – Rådal er siste prosjekt som ikke har vedtatt omlegging til ny takst- og rabattstruktur. Innkreving på strekningen er planlagt startet opp i 2022. Det er lagt til grunn en etterskuddsvis tovegs-innkreving i tre bomsnitt med innkreving på ny og gammel E39 samt på fv. 163 ved Djupvik. I tråd med stortingsbehandlingen av saken, jf. Prop. 134 S (2013–2014)/Innst. 37 S (2014–2015) er det i tråd med den lokalpolitiske behandlingen lagt til grunn en gjennomsnittstakst på maksimalt 30 2007-kr, omregnet til 2021-verdi basert på anleggsindeks for veg vil dette utgjøre 46 kr. Innkrevingstiden er satt til 18 år. Takst- og rabattstrukturen som ligger til grunn for beregningene i proposisjonen, legger til grunn en brikkerabatt på 10 pst for alle kjøretøy med gyldig avtale og brikke. Det ligger videre til grunn at tunge kjøretøy (tillatt totalvekt over 3 500 kg) skal betale dobbelt av takst for lette kjøretøy (tillatt totalvekt inntil 3 500 kg). Det er videre lagt til grunn fritak for elbiler og hydrogenkjøretøy i begge takstgruppene.

Tabell 1: Betaling pr passering som i Prop. 134 S (2013–2014) omregnet til 2021-kr

	Lette kjøretøy		Tunge kjøretøy		Nullutslipp	
	Med avtale	Uten avtale	Med avtale	Uten avtale	Lette	Tunge
Betaling pr passering	kr 51,00	kr 45,90	kr 102,00	kr 91,80	kr 0,00	kr 0,00

Forslag til nytt takst- og rabattopplegg:

I tråd med nytt takst- og rabattopplegg innføres det nye takstgrupper for prosjektet; takstgruppe 1 og takstgruppe 2. Takstgruppe 1 inkl. alle M1-kjøretøy i takstgruppe 1 om kjøretøyet er tilknyttet en gyldig avtale og brikke. I praksis betyr dette at tyngre personbiler får lavere takst enn det som lå til grunn for det opprinnelige takstopplegget. I tillegg innføres 20 pst. rabatt for alle kjøretøy med avtale og brikke i takstgruppe 1. I takstgruppe 2 gis det ingen rabatt. Rabatt forutsetter gyldig brukeravtale og brikke.

Det er i Prop. 1 S Tillegg 2 (2015–2016) og i etterfølgende korrespondanse mellom Vegdirektoratet og Samferdselsdepartementet forutsatt at bompengeselskapets samlede inntekter ikke skal endres. Statens vegvesen har derfor beregnet hvilke takster de ulike kjøretøygruppene må ha for at forutsetningene skal være oppfylt.

Det er innført betaling av bompenger for nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 i samtlige bompengeprojekt i drift i Vestland fylke. Det legges dermed til grunn at nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 skal betale i E39 Sveгатjørn–Rådal. Det legges opp til et standard rabattopplegg med 50 pst rabatt for nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 og 100 pst rabatt for nullutslippskjøretøy i takstgruppe 2.

I tabell 2 tar vi utgangspunkt i en gjennomsnittstakst på 46 2021-kroner med samme forhold mellom takstgruppe 1 og 2 som omtalt i Prop 134. S (2013–2014). Takstene er avrundet til nærmeste hele krone.

Tabell 2: Betaling pr passering med ny takst- og rabattstruktur 2021-kr

	Takstgruppe 1		Takstgruppe 2		Nullutslipp	
	Med avtale	Uten avtale	Med avtale	Uten avtale	Takstgruppe 1	Takstgruppe 2
Betaling pr passering	kr 54,00	kr 43,20	kr 108,00	kr 108,00	kr 21,60	kr 0,00

Ny takst- og rabattstruktur vil føre til en grunntakst for kjøretøy i takstgruppe 1 som er ca. 3 kroner høyere enn i beregningene i proposisjonen, men for kjøretøy med brukeravtale og brikke vil takstene bli redusert med nesten 3 kroner. Dette stimulerer til økt brikkebruk.

Som i Prop. 134 S (2013–2014) vil takstgruppe 2 betale dobbelt av takstgruppe 1. Nullutslippskjøretøy i takstgruppe 2 med gyldig brukeravtale betaler ikke.

For nullutslippskjøretøy legges det til grunn en takst på 50 pst. av rabattert takst for takstgruppe 1 og 100 pst rabatt for takstgruppe 2.

Videre prosess

Vi ber om at berørte kommuner og fylkeskommune gir sin tilslutning til ovennevnte omlegging så snart som mulig. Takstene i dette dokumentet er basert på de samme forutsetninger som lå til grunn for beregningene i Prop 134 S (2013–2014).

Etter tilslutning fra berørte kommuner og fylkeskommune om ny takst- og rabattstruktur vil bompengeselskapet i tråd med sin tillatelse, tre måneder før innkrevingsstart søke om takstvedtak. I tråd med stortingsbehandlingen av statsbudsjettet for 2017 om håndtering av usikkerhet i bompengeprojekter, jf. Prop 1. S (2016–2017), s. 75–76, skal bompengeselskapet i forkant av innkrevningen gjøre nye beregninger av gjennomsnittstaksten i lys av det utbygger faktiske har rekvirert fra selskapet og kjente rentebetingelser. Evt. forslag til justeringer av fastsatt gjennomsnittstakst må ha tilslutning fra fylkeskommunen som garantist for bompengeselskapets låneopptak. Som for andre strekningsvise prosjekter vil gjennomsnittstaksten bli vurdert igjen etter ett til to års drift når trafikken er kjent. Også her gjelder at bompengeselskapets evt. forslag til justeringer av gjennomsnittstaksten må ha tilslutning av fylkeskommunen som garantist. Vegdirektoratet vil behandle takstsøknaden og fatte vedtak som er kronejustert basert på gjeldende konsumprisindeks.

Forslag til lokalpolitisk vedtak:

1. Det gis tilslutning til en omlegging av takst- og rabattsystemet for E39 Svegatjørn – Rådal i tråd med føringer i Prop. 1 S Tillegg 2 (2015–2016).
2. Kjøretøy i takstgruppe 1 får 20 pst rabatt med gyldig brikke og brukeravtale.
3. Nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 betaler 50 pst av rabattert takst for takstgruppe 1.
4. Takstgruppe 2 betaler 2 ganger taksten av takstgruppe 1
5. Nullutslippskjøretøy i takstgruppe 2 får 100 pst rabatt og er dermed fritatt for betaling av bompenge.

Brukerfinansiering
Med hilsen

Åge Jensen
Avdelingsdirektør

Knut Wilberg

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Likelydende brev sendt til
BERGEN KOMMUNE, Postboks 7700, 5020 BERGEN
BJØRNAFJORDEN KOMMUNE, Postboks 24, 5649 EIKELANDSOSEN
VESTLAND FYLKESKOMMUNE, Postboks 7900, 5020 BERGEN